

KARDINALOVA USKRSNA PORUKA

(Zagreb, 2013.)

Braćo i sestre u vjeri!

1. Pri kraju korizme u Godini vjere osjećamo da je to vrijeme bilo iznimno iskustvo otkrivanja Božje prisutnosti u životu Crkve i očitovanja Crkve u svijetu. Nakon što je papa Benedikt XVI. hrabro i ponizno objavio svoje odreknuće od papinske službe, nije prestao odjekivati poziv iz njegove korizmene poruke, oslonjen na svetopisamske riječi: »I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj« (1Iv 4, 16). Benedikt XVI. pozvao nas je razmatrati i u svoj život ugrađivati plodonosni suodnos vjere i ljubavi. Onaj tko vjeruje, svojom prožetošću vjerom, pronalazi načine darivanja sebe bližnjima. Jednako tako ljubav pobuđuje vjeru; jer življena ljubav govori o svome izvoru koji se ne može svesti u okvire zemaljskoga. Za kršćane ta ljubav raste iz vjere u Isusa Krista koji je umro iz ljubavi i uskrsnuo po ljubavi. U Kristu prepoznamo sebe i svoj poziv da iz dana u dan svoj život darujemo bližnjima.

Tako je vrijeme pripreme za proslavu Vazma vrijeme neraskidive povezanosti vjere i kršćanske ljubavi prema najpotrebnijima. Zbog toga je papa Benedikt XVI. napisao: »Ne možemo nikada razdvajati ili, čak, suprotstavljati vjeru i ljubav«. Crkva pak svoju bit ne može opravdati bez pozornosti prema konkretnim ljudima kojima je govorio i kojima je svoju Radosnu vijest donio Isus Krist.

2. Ta prožetost vjere i ljubavi važna je da se, s jedne strane ne izgubimo u suvišnim raspravama koje su svrha samima sebi, zanemarujući potrebe čovjeka, a s druge strane da se Crkvu ne promatra isključivo kao ljudsko djelo solidarnosti, pri čemu bi na prvome mjestu bila njena socijalna zauzetost, bez duhovnoga temelja. Lako je skliznuti u neku od tih krajnosti, zaboravljajući da je upravo Bog čovjekova najveća potreba.

Želja i vapaj pape Franje: »Kako bih želio Crkvu siromašnu i za siromašne«, poziv je svakom kršćaninu na preispitivanje vlastitih stavova. On govori najprije o materijalnome siromaštvu te dodaje: »Ali postoji i drugo siromaštvo! To je duhovno siromaštvo naših dana koje teško pogađa i zemlje smatrane najbogatijima. Moj prethodnik, dragi i časni Benedikt XVI., to naziva 'diktaturom relativizma', koja svakomu daje da bude mjera samomu sebi i dovodi u opasnost suživot među ljudima« (Govor pape Franje članovima diplomatskoga zbora akreditiranoga pri Svetoj Stolici, 22. ožujka 2013.).

Jednako tako nije primjereno dijeliti Crkvu i njezino djelovanje u karitativnome i navjestiteljskome smislu. Premda će mnogi hvaliti Crkvu kada pomaže ljudima u potrebi, tu istu Crkvu će se prozivati kada brani ljudski život, moralne vrijednosti i smisao postojanja, upozoravajući baš na one pojave koje ljude čine nesretnima, otuđenima, pogaženima. Neka nas ne zbunjuju te proturječnosti, jer naš vjernički poziv je u tome da prema svojim mogućnostima ublažavamo svakovrsnu ljudsku bijedu, ali jednako tako i budimo savjesti, počevši od samih sebe u preispitivanju vlastite vjernosti Bogu. U suprotnome mogli bismo i mi biti dio onih nastojanja koja osiromašuju čovjeka. Kao što znamo iz osobnoga iskustva, kršćanski život nije jednosmjernan, nego traži uzajamnost i višeslojnost.

Ako u svakidašnjem životu odvajamo vjeru od ljubavi ili mislimo da vjera nije potrebna, tada će se najprije slomiti odnos s Bogom, a zatim će rasti sebičnost. Djela koja ne izranjaju iz istinskih vrijednosti, utemeljenih na onome što nadilazi čovjeka, lako postaju puki moralizam.

3. Ove smo godine tijekom korizme često molili za papinsku službu i kao Crkva Bogu prinosili svoje nakane za dar novoga Pape. Zahvaljujem vam što ste svojom molitvom bili uz nas kardinale koji smo u konklavama prepoznavali tragove Duha Svetoga. Bog nam je odgovorio u osobi pape Franje, za kojega zahvaljujemo Gospodinu i za kojega nastavljamo moliti, da bi nas kao nasljednik apostola Petra, poput svojih prethodnika, učvršćivao u vjeri. Znamo da vjera daje snagu u hodu prema cilju; ujedinjuje podijeljeno i liječi rane društva, izranjenoga mnogovrsnim sukobima.

Naša vjera ima svoju jezgru u događaju Kristova vazma: muke, smrti i uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista. Poistovjećenost raspetoga i uskrsloga Krista središte je apostolskoga navještaja koji se po Crkvi do danas neprestano naviješta. U svjetlu Isusa Krista susreću se i sučeljavaju razna poimanja ljudskoga života, a ujedno se baš u tom događaju razrješuje izvornost kršćanske vjere. Bez obzora i svjetla uskrsnuća Isus bi bio tek nositelj snažne poruke, a Crkva ne bi mogla biti prepoznata kao sakrament, znak i sredstvo nutarnjega jedinstva s Bogom i jedinstva cijeloga ljudskog roda (usp. LG, 1).

4. Središnji sadržaj naše vjere, Kristovo uskrsnuće, vrhunac je Utjelovljenja. Naša je vjera uzaludna, isprazna, ako je promatramo i živimo bez stvarnosti Uskrsnuća (usp. 1Kor 15, 14). Kršćanska je novost u tome da ispovijedamo da je Isus umrijevši uništio smrt i uskrsnuvši vratio ljudima život. Dao nam je prijeći iz ropstva u slobodu, iz tuge u radost, iz žalovanja u slavlje, iz tame u svjetlo.

U svome uskrsnulom tijelu, on iz stanja smrti prelazi u drugačiji život, onkraj prostorno-vremenskih ograničenja. Njegovo je tijelo ispunjeno snagom Duha Svetoga, tako da sveti Pavao za njega može reći da pripada nebu, da je 'nebesnik' (usp. Katekizam Katoličke Crkve, 646). Njegovo tijelo nosi znakove Muke, očitujući poveznicu sa svime što je sadržano u Utjelovljenju. Uskrsnuće je Božji pečat onomu što je Isus govorio i činio pokazujući uzvišenu vrijednost ljudskoga života.

Uskrsnuće otkriva Isusov božanski identitet, ali u njemu se vidi i smisao stvaranja svijeta, otkriva otajstvo života te poziv čovjeka na sudioništvo u nebeskome zajedništvu. Krist je pobjedom nad grijehom i smrću ispunio navještaj Staroga zavjeta. On je Gospodin koji svojim čovječtvom, kao Božji Sin, živi u slavi i kod Oca se zauzima za nas. Baš zbog toga što taj događaj zahvaća cijelu ljudsku povijest i svakog pojedinca, u stanju je mijenjati ljudske živote. Osim toga, Uskrsnuće je vrelo služenja u ljubavi Crkve koja nastoji ublažiti trpljenja siromašnih i slabih, jer se objavila ljubav jača od smrti i od zla.

5. Budući da je kršćanska poruka u sebi definirana kao Radosna vijest, ona je prepuna nade, zbog Kristova uskrsnuća i njegove prisutnosti u životu svakoga vjernika i čitave Crkve. Kršćanska radost uskrsnuća ima korijen u pozivu na spasenja po sudjelovanju na Božjemu životu koji nam

je On objavio u činu ljubavi predanja svoga Sina. Mislim da se upravo danas može reći da je u sveprisutnoj ljudskoj čežnji za puninom i srećom, u nadi, moguće vidjeti tragove vjerovanja ili puta do ispovijedanja vjere.

Međutim, suvremeni čovjek često živi proturječno svoj život u cjelovitosti njegova postojanja i povezanosti s Bogom. Naime, vezan uz neposrednost uporno teži prema što većoj učinkovitosti, ne bi li ostvario ono čemu se nada. Ali čim mu se učini da je bliži neposrednomu cilju, osjeća nezadovoljstvo, jer nije utažio nutarnju žeđ, a nesposoban je živjeti otvorenost prema budućnosti. Kada ne postoji prihvaćena stvarnost čovjeka, s njegovim početkom i s odgovorom na nadu u vječni život, javlja se strah pred budućnošću i zatvaranje prema otajstvu života. Upravo je to razlog starenja civilizacije. Nejasna polazišta o ljudskome životu i njegovu cilju dovode do problema glede nataliteta, a često se te pojave dekadentnosti pokušavaju prikazati kao napredak. U konačnici, i ta naizgled usko sociološka pitanja – tako bitna za svako ljudsko društvo – pokazuju svoju povezanost s pitanjem vjere.

U događaju Kristova vazma nalazi se punina otajstva ljudskoga života i vidi se izlazak iz tame smrtnosti u sigurnu životnu nadu. Po uskrsnuću naša nada nije tek želja otvorena budućnosti, nego je darovani poziv na život vječni. Spajajući ljudsku čežnju za puninom vječnosti i sigurnu nadu koja je utemeljena na vjeri u Kristovo uskrsnuće, uviđamo da je sve stvorenje u porođajnim mukama novoga rađanja, u iščekivanju proslave. Kršćanstvo sve promatra 'sub specie aeternitatis' – u svjetlu vječnosti. Taj je pogled bez Uskrsnuća nepotpun i usuđujem se reći da o tome pogledu danas ovisi ne samo ispravan pristup velikim ljudskim pitanjima, nego i sasvim konkretna događanja i odnosi.

6. Govoreći o svetome Josipu papa Franjo je posebno istaknuo njegovu ulogu čuvara i tu krjepost stavio pred svakog kršćanina kao poziv na poštivanje svakoga Božjeg stvorenja i svijeta u kojemu živimo, jer je u tome svijetu upisan Božji naum i jer takvo čuvanje otvara obzor nade: »To znači čuvati ljude, brinuti se za sve, za svaku osobu, s ljubavlju, osobito za djecu, starije, one koji su najslabiji, koji su često posljednji na koje mislimo. To znači brinuti se jedni za druge u obitelji: bračni drugovi čuvaju jedno drugo, zatim kao roditelji brinu se za djecu, a s vremenom i djeca postaju čuvari roditelja. [...] Budimo 'čuvari' stvorenoga svijeta, Božjeg nauma upisanoga u prirodu, čuvari drugoga, čuvari okoliša; ne dopustimo da znakovi uništenja i smrti prate naš svijet na putu njegova napretka!« (Papa Franjo, Homilija na Svetoj misi svečanog početka pontifikata, 19. ožujka 2013.).

Taj poziv da s ljubavlju čuvamo sve što nam je Bog darovao zahvaća i prepoznavanje Boga, zbog čega u drugoj prigodi Papa kaže: »Poznato nam je koliko je nasilja u suvremenoj povijesti stvorio pokušaj micanja Boga i božanskoga s obzorja čovječanstva. Također primjećujemo vrijednost svjedočenja u našim društvima kao izvornu otvorenost transcenciji koja je upisana u srce čovjeka. U tome osjećamo bliskima i sve one muževe i žene koji se – premda se ne priznaju pripadnicima niti jedne religijske tradicije – osjećaju tražiteljima istine, dobrote i ljepote, upravo Božje istine, dobrote i ljepote; oni su naši dragocjeni saveznici u zauzetosti za obranu ljudskoga dostojanstva, u izgradnji mirnoga suživota među narodima i u brižnome čuvanju stvorenoga svijeta« (Govor pape Franje na Susretu s predstavnicima Crkava, crkvenih zajednica i drugih religija, 20. ožujka 2013.).

U tim se odrednicama vidi svjetlo i nadahnuće uskrsnoga događaja. Biti čuvar na josipovski način odnosi se na sva razdoblja ljudskoga života: na začecje, rođenje, življenje, rad i umiranje čovjeka; na brak kao zajednicu jednog muškarca i jedne žene. U svakome od tih područja suvremena zapadna kultura pokazuje ozbiljne pukotine, a i u Hrvatskoj su baš to mjesta opasnoga naginjanja nacionalnoga broda. To su pitanje svih ljudi i građana jedne zemlje kojima je stalo do vrijednosti po kojima društvo ne će zalutati na stranputice sebičnosti i zanemariti najpotrebnije. Na temelju antropoloških postavki gradi se socijalna osjetljivost, solidarnost, plodonosna komunikacija među društvenim subjektima i – konačno – ljubav.

7. U grbu našega pape Franje mogu se iščitati sastavnice koje misli i pogled upućuju na Isusa, Mariju i Josipa: ime Isusa, »ime nad svakim imenom« pred kojim se prigiba svako stvorenje (usp. Fil 2, 9); Blažena Djevica Marija kao nositeljica nade i najava zore novoga čovječanstva te sveti Josip – označen simbolom narda.

Upravo je nard lijepa slika koja povezuje otajstvo Utjelovljenja i Vazma. Dok ulazimo u proslavu Velikoga tjedna i Svetoga trodnevlja, odmah nakon nedjelje muke Gospodnje (Cvjetnice), u ponedjeljak, slušamo navještaj iz Ivanova evanđelja u kojemu se govori o Isusovu dolasku na večeru u Betaniju, kada je Marija, Martina sestra, Isusu pomazala noge dragocjenom nardovom pomašću »i sva se kuća napuni mirisom« (Iv 12, 3). U svome duhovnom siromaštvu Juda Išariotski je u toj gesti vidio samo rasipanje, zbog čega prigovara i kaže da se pomast mogla prodati, a novac razdati siromasima. Nije mu zapravo bilo do siromaha, nego je u svojoj sebičnosti bio slijep za gestu koja se ticala puno veće dragocjenosti –

Isusove smrti i ukopa. Isus je dopustio da Marija, Lazarova sestra, učini ono što ne će moći učiniti žene onoga jutra kada su došle na Isusov grob, jer je uskrsnuo. Ta znakovita gesta izvorno je povezana s mudracima koji su se došli pokloniti Isusu, donijevši mu zlato, tamjan i smirnu, plemenitu mast.

Prostor ispunjen miomirisom slika je kršćanskoga života po vjeri u uskrsnuće. U tome miomirisu vidimo kako trpljenje prelazi u prinos Bogu, koji je najugodniji po ljubavi prema bližnjima. Pozvani smo iz dana u dan vidati rane, ispirati ih dobrotom i čistiti sebedarjem. Potrebni i siromašni trebaju imati povlašteno mjesto u kršćanskim zajednicama. Župne i druge crkvene zajednice trebaju voditi posebnu brigu oko djelatnog karitasa. Neka to bude miris Crkve koja živi uskrsnuće i stvarnost novoga života.

Svima vama, dragi vjernici, želim da u svome životu osjetite miris Krista uskrsloga, moleći da blagost njegove prisutnosti ublaži boli onima koji trpe. Svima nama molim od Gospodina snažnu vjeru i neumornu ljubav, da bismo svijet ispunjali miomirisom Krista koji je uskrsnućem uklonio zadah smrti.

Čestitam vam pobjedu radosti i života! Sretan Uskrs!

Vaš nadbiskup,

† Kardinal Josip Bozanić

U Zagrebu, na Nedjelju muke Gospodnje, 24. ožujka 2013. godine.